

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-3-174 (Devralma)
Karar Sayısı : 08-52/800-327
Karar Tarihi : 11.9.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Ümit GÖRGÜLÜ, Neyzar MENTEŞOĞLU

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20

: Seref Makromarket San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Ramazan TURAN
İstanbul Yolu 26.Km Saray, Kazan / Ankara

D. TARAFLAR

: Seref Makromarket San. ve Tic. A.Ş.
İstanbul Yolu 26. Km Saray, Kazan / Ankara

Ofis Gıda ve İhtiyaç Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ankara Karayolu 11. Km Anbar, Melikgazi / Kayseri

Evim Gıda ve İhtiyaç Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ankara Karayolu 11. Km Anbar, Melikgazi / Kayseri

30

E. DOSYA KONUSU: Ofis Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesi altında bulunan 11 ve Evim Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesi altında bulunan 3 adet mağazanın işletme hakkının, demirbaş ve emtialarla birlikte Şeref Makromarket San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

40

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 14.8.2008 tarih, 5359 sayı ile giren ve en son 22.8.2008 tarih ve 5522 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 28.8.2008 tarih ve 2008-3-174/Öİ-08-ÜG sayılı Birleşme/Devralma Raporu, 28.8.2008 tarih ve REK.0.07.00.00-120/172 sayılı Başkanlık Önergisi ile 08-52 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Ofis Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin işletmesi altında bulunan 11 ve Evim Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin işletmesi altında bulunan 3 adet mağazanın işletme hakkının demirbaş ve emtialarla birlikte devralınmasına dair bildirim konusu işlemin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu, bununla birlikte anılan işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut hakim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı ve bu nedenle başvuru konusu işleme izin verilmesinin uygun olacağı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Pazara İlişkin Genel Bilgiler

Hızlı tüketim malları (HTM) perakendeciliği, raf devir hızları yüksek, fiyatları düşük, satın alma kararı için fazla düşünülmeyen, kısa süreli stoklanan ve sürekli tüketilen gıda, içecek, kişisel bakım ürünleri, kozmetik ve temizlik ürünleri gibi ürünlerin son kullanıcılara satışı hizmetidir. Büyük ölçekli HTM perakende mağazalarının bir kısmında mobilya, elektronik gibi dayanıklı tüketim mallarının satışı yapılıyor olsa da bu sektörün cirosunun çok büyük bir bölümü HTM satışından gerçekleşmektedir ve bu mağazaların tüketici gözünde asıl işlevi HTM satışlarıdır.

HTM perakendeciliği, bakkallar, marketler, süpermarketler, hipermarketler ve indirim mağazaları gibi çeşitli formatlarda gerçekleştirilebilmektedir. Geleneksel perakendecileri oluşturan bakkalların HTM perakendeciliği içerisindeki payı gittikçe azalmakta ve bunlar zamanla yerlerini modern perakendecilere bırakmaktadır. Yaşanan bu süreç içerisinde modern perakendecilik yapan büyük çaplı, zincir mağazalar birleşme ve devralmalar yoluyla kendi içlerinde konsolidasyona gitmektedir.

Sektörün içinde bulunduğu dönüşüm süreci, modern sektörde gerçekleşen birleşme ve devralmaları son derece hassas hale getirmektedir. Önümüzdeki dönemde, geleneksel kesimin ağırlığını yitirecek olması, hem tedarikçilerle hem de tüketicilerle ilişkiler açısından modern sektörde rekabetçi bir yapı oluşmasının önemini arttırmaktadır.

H.1.2. İlgili Ürün Pazarları

HTM perakendeciliği esas olarak iki ilgili pazar tanımını gerektirmektedir. Bunlar perakendeciyle son kullanıcı olan tüketicilerin bir araya geldiği perakende pazarı ve tedarikçiyle perakendecilerin buluştuğu alım pazarı olarak sayılabilir.

Rekabet Kurul'unun yayınlamış olduğu İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabetçi endişeler yaratmıyor ise pazar tanımı yapılmayabileceği belirtilmiştir. İncelemeye konu işlemde devralan taraf olan Şeref Makromarket Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Makromarket)'nin işlemin gerçekleşeceği Kayseri'de HTM perakendeciliği alanında herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır.

Aşağıda ayrıntılı olarak değinilecek olan pazar yapısı, Makromarket'in Kayseri pazarındaki konumu, pazar payları gibi faktörlerde dikkate alındığında, bu devralma işleminin (ilgili pazar tanımından bağımsız olarak) hem ürün hem de coğrafi açıdan rekabetçi endişe doğurmayacağı görülmektedir. Sonuç olarak, bu dosya özelinde, ilgili ürün pazarının ne şekilde tanımlandığı yapılacak hukuki değerlendirmeyi etkilemeyeceğinden, söz konusu işlem bağlamında ilgili pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

100 Alım pazarına ilişkin olarak ise, çeşitli ürün grupları bazında değerlendirme yapılması yerinde olacaktır. Bu bağlamda alım pazarı, et ve et ürünleri, beyaz et ve yumurta ürünleri, unlu ürünler, sütlü ürünler, bira, şarap ve alkollü içkiler, alkolsüz içkiler, sıcak içecekler (kahve ve çay), şekerli ürünler (çikolata, kek gibi), temel gıdalar (un, şeker, pirinç gibi), dondurulmuş ürünler, bebek mamaları, ev hayvanları yiyecekleri, vücut bakım ürünleri, ev temizlik ürünleri olarak ayrı ayrı belirlenmiştir.

H.1.3. İlgili Coğrafi Pazar

110 Devralmaya konu olan mağazalar Kayseri ilinde bulunmaktadır. Bu devralma sonucunda ortaya çıkacak olan yoğunlaşmanın perakende pazarındaki etkileri mağazaların faaliyet göstermekte olduğu bölgede hissedilecektir. Bu nedenle, yerel olarak tanımlanması gereken coğrafi pazar "Kayseri ili" olarak belirlenmiştir.

Alım pazarındaysa, zincir mağazaların tek elden alım yapmaları nedeniyle yerel ayrıma gidilmesine gerek olmadığından, alım pazarında ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

H.2. Taraflar

H.2.1. Şeref Makromarket Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Makromarket)

120 İnceleme konusu devralma işleminde alıcı konumunda bulunan Makromarket, HTM perakendeciliği ile iştigal eden Ankara merkezli bir şirkettir. Şirketin yönetim kurulu Şeref Songör, Osman Songör, Mehmet Songör, Mustafa Songör ve Uğur Songör'den oluşmaktadır. Songör Ailesinin kontrolünde olan Makromarket'in ortaklık yapısına Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1 - Makromarket'in Ortaklık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Adedi	Pay Oranı
Şeref SONGÖR	(.....)	%(...)
Osman SONGÖR	(.....)	%(...)
Uğur SONGÖR	(.....)	%(...)
Mehmet SONGÖR	(.....)	%(...)
Mustafa SONGÖR	(.....)	%(...)
Aysun TÜRKMEN	(.....)	%(...)
Toplam:	(.....)	%100

Kaynak: Bildirim formu

130 Makromarket'in 2007 yılı cirosu (.....) (.....) YTL'dir. Makromarket'in Nazar Gıda San. ve Tic. A.Ş. hisselerini ve Kombassan Giyim

08-52/800-327

Gıda Turizm San İç ve Dış Ticaret A.Ş.'ye ait olan Afra mağazalarının işletme hakkını devralmasına 5.4.2007 tarih, 07-30/293-110 sayılı ve 15.11.2008 tarih, 07-86/1083-419 sayılı Kurul kararlarıyla izin verilmiştir. 2008 yılında ise 6.3.2008 tarih ve 08-22/223-73 sayılı Kurul kararıyla Makromarket ile Uyum Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.'nin üçüncü bir şirkete katılması suretiyle birleşmesi işlemine izin verilmiştir.

H.2.2. Devredenler: Ofis Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.(Ofis) ve Evim Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.(Evim)

- 140 Söz konusu devralma işleminde toplam ondört mağazayı demirbaş ve emtiaları ile Makromarket'e devredecek olan Ofis ve Evim Kayseri ilinde HTM perakendeciliğiyle iştigal eden teşebbüslerdir. Ofis ve Evim'in ortaklık yapıları Tablo 2'de sunulmuştur. Bu devralma işleminin ardından iki şirketin de ortaklık yapılarında bir değişiklik olmayacak, sadece 14 mağazanın işletme hakkı Makromarket'in eline geçecektir.

Tablo 2- Ofis ve Evim'in Ortaklık Yapıları

OFİS		EVİM	
Hisse Sahibi	Pay Oranı(%)	Hisse Sahibi	Pay Oranı(%)
Bekir GARAN	(...)	Hasan GÜÇ	(...)
Mehmet GÜÇ	(...)	Arif GARAN	(...)
Toplam	100	Toplam	100

Ofis'in 2007 yılı cirosu (.....) (.....) YTL, Evim'in 2007 cirosu ise (.....) (.....) YTL'dir.

150

H.2.3. Devredilenler

Devre konu mağazalarla ilgili bilgiler Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3- Devredilen mağazalara ilişkin bilgiler

OFİS'E AİT MAĞAZALAR			
Mağaza No	Mağaza Mevki	Brüt Alan(m ²)	Kasa Adedi
1.	Keykubat	1150	3
2.	Belsin	630	3
3.	Mevlana	1040	3
4.	B.Şehir	670	3
5.	Talas	1650	6
6.	Sanayi	1600	3
7.	Yeşil Mah.	640	3
8.	Alpaslan	390	2
9.	Argıncık	1700	4
10.	Ziya Gökalp	1200	5
11.	E.Bağları	800	3
EVİM'E AİT MAĞAZALAR			
Mağaza No	Mağaza Mevki	Brüt Alan(m ²)	Kasa Adedi
1.	Serçeönü	650	4
2.	Mevlana	630	3
3.	B.Şehir	1700	5

H.3.Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Değerlendirilmesi

160 İncelemeye konu işlem Makromarket'in Ofis'in işletmesi altında olan onbir ve Evim'in işletmesi altında olan üç perakende mağazasının işletme hakkını demirbaş ve emtiasıyla birlikte devralmasıdır. Söz konusu işlemin gerçekleştirilmesi amacıyla 13.8.2008 tarihinde devredenler ve devralan arasında bir protokol imzalanmıştır.

170 Protokol maddelerinden anlaşıldığı üzere devre konu mağazaların mülkiyeti Ofis ve Evim'e ait olmayıp, söz konusu şirketler uzun süreli kira sözleşmeleriyle mağazaların işletme hakkını ellerinde bulundurmaktadır. Makromarket tarafından, bu on dört mağazanın işletme hakkı ile birlikte demirbaş ve emtiaları da devralınacaktır. Bu karar içerisinde işletme hakkının devri tabiri bundan böyle on dört mağazanın işletme hakkıyla birlikte demirbaş ve emtialarının da devralınmasını içerecek şekilde kullanılacaktır.

1998/2, 1998/6 ve 2000/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik, Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 2. maddesinde birleşme veya devralma sayılan haller belirtilmiş ve (b) bendinde malvarlığının devri de bu hallerden sayılmıştır. Malvarlığının devri hususunda önemli olan devre konu malvarlığının ilgili pazarda faaliyet gösterebilmek açısından ciro atfedilebilecek bir unsur olmasıdır.

180 Dosya konusu işlem Ofis ve Evim'in ortaklık yapısında bir değişiklik meydana getirmeyecek olsa da, işletme hakkına sahip oldukları mağazalar Makromarket'in kontrolüne geçecek ve işletme hakkı ile birlikte bu mağazalarda bulunan demirbaş ve emtialara da Makromarket sahip olacaktır. HTM perakendeciliği açısından mağazalar, alanları ve lokasyonları gibi özellikleri ile ciro yaratma potansiyeline sahiptir. HTM perakendeciliği alanında faaliyet göstermek için mağaza özellikleri önemli bir yere sahiptir. Makromarket Ofis ve Evim'e ait olan mağazaları devralarak bu mağazaların müşteri portföyünü ve pazar payını da devralmış olacaktır. Makromarket'in Kayseri'de HTM perakendeciliği sektöründe mevcut doğrudan veya dolaylı herhangi bir faaliyeti bulunmadığı dikkate alındığında, bu devralma yeni bir coğrafi pazara giriş sonucunu doğuracaktır. Diğer yandan, devir işlemi sonucunda Ofis ve Evim'in Kayseri'de HTM perakendeciliği sektöründe faaliyet gösteren başka mağazası kalmayacaktır.

190 Dolayısıyla, dosya konusu işlemin, ilgili pazarda yaratacağı etkinin Ofis ve Evim şirketlerinin devralınması işlemine benzer etki doğuracaktır. Nitekim, Kurul 15.5.2008 tarih ve 08-33/415-141 sayılı kararında da uzun süreli bir kiralama sözleşmesi ile elde edilen kontrolün "yönetim ve malvarlıkları üzerinde elde edilen haklar bakımından, hisse veya malvarlıklarının satın alınması yoluyla sağlanan kontrol ile benzer özellikler taşıması" sebebiyle işlemi devralma işlemi olarak kabul etmiştir. Bu sebeple, Ofis ve Evim'in faaliyet gösterdikleri mağazaların devredilmesinin 1997/1 sayılı Tebliğ bakımından bir devralma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

200 İşlemi gerçekleştiren teşebbüslerin pazar payları incelendiğinde, Ofis ve Evim'in Kayseri ilindeki toplam pazar payının %(...) olduğu, Makromarket'in ise Kayseri'de faaliyeti

bulunmadığı için pazar payının olmadığı görülmektedir. Ancak, ilgili coğrafi pazarda sadece Ofis ve Evim'in 2007 yılındaki toplam cirosu (.....) (.....) YTL'dir. Dolayısıyla, pazar payı eşiği aşılmamakla birlikte ciro eşiği aşıldığından, incelemeye konu devralma işlemi izne tabi bir işlemdir.

H.3.2. İşlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

210 Pazar yapısı incelendiğinde Makromarket'in mağazalarını devraldığı Ofis ve Evim'in Kayseri ilinde pazarın büyük oyuncuları olmadığı ve birçok güçlü rakiplerinin olduğu görülmektedir. Tablo 4'te Kayseri'deki HTM perakendecilerine ait pazar payı, şube sayısı ve toplam mağaza alanı bilgilerine yer verilmiştir. Ofis ve Evim pazar payı bakımından (...). sırada yer almaktadır. Migros, Carrefour gibi perakendecilerin dahi marka ve finansal güçlerine rağmen pazarda kendine önemli bir yer edinemediği de dikkate alındığında bu pazarın rekabetçi bir yapısı olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4- Kayseri'deki HTM perakendecilerine ait pazar bilgileri

Sıra	Firma Adı	Şube Sayısı	Tahmini Alan (m ²)	Tahmini Pazar Payı (%)
1.	(.....)	12	8485	(....)
2.	(.....)	6	9225	(....)
3.	(.....)	5	4550	(....)
4.	(.....)	1	2500	(....)
5.	(.....)	5	4350	(....)
6.	(.....)	37	10500	(....)
7.	(.....)	14	14450	(....)
8.	(.....)	7	6255	(....)
9.	(.....)	5	4350	(....)
10.	(.....)	1	1500	(....)
11.	Diğerleri			(....)
Toplam				100

220 Ofis ve Evim'in devredeceği mağazaların, ilgili coğrafi pazar olan Kayseri'de toplam %(...) oranında bir pazar payı mevcuttur. Makromarket'in ise aynı coğrafi pazarda herhangi bir faaliyeti yoktur. Dolayısıyla işlem sonucunda Makromarket, Ofis ve Evim'den %(....) pazar payı olan mağazaları devralarak yeni bir coğrafi pazara giriş yapacaktır. Nitekim, Kayseri ilinde taraflar birlikte faaliyet göstermediklerinden, devralma işlemi tüketim malları perakende piyasasında herhangi bir pazar payı artışına dolayısıyla da bir yoğunlaşmaya neden olmayacak ve ilgili pazarlarda etkin rekabetin azalması veya kısıtlanması sonucunu doğurmayacaktır.

230 Alım pazarı açısından bakıldığında ise, bu devralma sonucunda ortaya çıkacak yoğunlaşmanın Makromarket'in ilgili ürün pazarlarındaki alım gücünü arttıracığı söylenebilir. Ancak bu pazarda alım hacmi ve dolayısıyla alım gücü Makromarket'ten büyük olan pek çok teşebbüs bulunmaktadır. Mevcut pazar yapısı dikkate alındığında, devralma sonucunda Makromarket'in alım gücünde meydana gelecek artışın alım pazarındaki ilgili ürün pazarlarının herhangi birinde hâkim durum yaratılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

240 Ofis Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin işletmesi altında bulunan 11 ve Evim Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin işletmesi altında bulunan 3 adet mağazanın işletme hakkının demirbaş ve emtialarla birlikte Şeref Makromarket San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.